

Sygn. akt III U 854/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Oleszek

Protokolant sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 9 czerwca 2014 r. **nr** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż wnioskodawca A. K. ma prawo do emerytury obliczonej na zasadzie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) w wysokości 2.148,96 zł brutto, począwszy od dnia 1 maja 2014 r.,

II. **s t w i e r d z a** odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. za opóźnienie w ustaleniu prawa do tego świadczenia.

Sygn. akt III U 854/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 listopada 2014 r.

Decyzją z dnia 9 czerwca 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy A. K. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu powołano przepis art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) w zw. z przepisami ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1097.), w którym stwierdzono, że ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r., który osiągnął wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat dla mężczyzn i posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla

mężczyzn, może być obliczona emerytura w oparciu o zgromadzone na koncie składki na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem ich waloryzacji, o ile wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r. i kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego. Osobie, której przyznano jakąkolwiek emeryturę obliczoną na dotychczasowych zasadach, zgodnie z art. 53 ustawy, nie przysługuje prawo do emerytury ustalonej w trybie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy.

Wnioskodawca nie spełnia tych warunków, ponieważ ma ustalone prawo do emerytury i świadczenie to jest wypłacane od 1 marca 2009 r.

Wnioskodawca A. K. w dniu 14 lipca 2014 r. złożył odwołanie od tej decyzji, wnosząc o jej zmianę i ustalenie prawa do emerytury ustalonej na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W uzasadnieniu podał, że wbrew stanowisku organu rentowego spełnia wszystkie przesłanki do uzyskania takiej emerytury. Na poparcie odwołania wskazał stanowisko Sądu Najwyższego, zawarte w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r. II UZP 4/13. Ponadto podniósł, że nadal kontynuuje zatrudnienie jako instruktor terapii zajęciowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Podniesiono, że w sprawie wnioskodawcy nie ma możliwości przeliczenia świadczenia emerytalnego na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wnioskodawca od 1 marca 2009 r. ma przyznaną i faktycznie pobiera emeryturę wcześniejszą. Z nowym wnioskiem emerytalnym wystąpił w dniu 28 maja 2014 r. żądając ustalenia emerytury według nowych zasad.

Tymczasem osobie, która pobiera jakąkolwiek emeryturę obliczoną na dotychczasowych zasadach, nie przysługuje prawo do zastosowania art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i obliczenia emerytury według nowych zasad. Przepis ten nie stanowi samodzielnej podstawy przyznania emerytury. Umożliwia jedynie ustalenie najbardziej korzystniejszej wysokości świadczenia przyznanego na podstawie art. 27. Inaczej mówiąc umożliwia ustalenie wysokości świadczenia osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach według reguł obowiązujących dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., o ile osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu wieku 60/65 lat życia i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po dniu 31 grudnia 2008 r., a emerytura obliczona na podstawie art. 26 okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53.

Równocześnie wskazano, że powołana uchwała Sądu Najwyższego nie może mieć zastosowania w nin. sprawie, gdyż wnioskodawca należy do tej grupy osób, które skorzystały już z prawa do emerytury i skutecznie je realizują.

Sąd Okręgowy w Przemyślu - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. K., urodzony (...), z wnioskiem rentowym, wystąpiła w dniu 19 kwietnia 1999 r. Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału

w P. z dnia 27 kwietnia 2000 r., znak (...) -1/25/RI przyznano mu prawo do okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Następnie decyzją z dnia 26 kwietnia 2002 r. przyznano mu prawo do tego świadczenia na stałe.

W dniu 19 marca 2009 r. wnioskodawca wystąpił z wnioskiem emerytalnym. Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 24 marca 2009 r., znak (...) -1/25/EM przyznano mu prawo emerytury, od miesiąca złożenia wniosku tj. od dnia 1 marca 2009 r. na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wskaźnik wysokości

podstawy wymiaru tej emerytury ustalono na 55,20%. Do ustalenia wwpw przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia.

Ponadto do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 31 lat okresów składkowych oraz 3 lata i 3 miesiące okresów nieskładkowych.

Po nabyciu prawa do emerytury wcześniejszej wnioskodawca kontynuował zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy. Od dnia 4 kwietnia 2006 r. był zatrudniony w Fundacji Pomocy (...)II W.w L.z/s w Ł.– Warsztatach (...)Zajęciowej w P.jako instruktor terapii zajęciowej w wymiarze 1/2 etatu, a od 1 stycznia 2011 r. w wymiarze 3/4 etatu.

Wobec zmiany stażu pracy, decyzjami z dnia 14 stycznia 2011 r., 1 lutego 2012 r., 12 lutego 2013 r. oraz 25 lutego 2014 r. organ rentowy przeliczał wysokość emerytury, ustalając wnioskodawcy kolejno: 33, 34, 35 i 36 lat okresów składkowych oraz 3 lata i 3 miesiące okresów nieskładkowych.

Ponadto decyzją z dnia 20 stycznia 2012 r. ustalono wnioskodawcy prawo do dodatku pielęgnacyjnego na okres od 1 listopada 2011 r. do 31 stycznia 2013 r.

Wysokość emerytury ustalona po ostatniej zmianie stażu pracy przy przyjęciu dotychczasowej podstawy wymiaru wyniosła - 1.553, 60 zł, do wypłaty po odliczeniach pozostała kwota 1.300,78 zł.

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- wniosek rentowy z dnia 19.04.1999 r.
- decyzje rentowe z dnia 27.04.2000 r. i 26.04.2002 r.,
- wniosek emerytalny z dnia 19.03.2009 r.
- decyzja emerytalna z dnia 26.03.2009 r.
- Zaświadczenia pracodawcy z dnia 16.03.2009 r.
- decyzje przeliczeniowe z dnia 14.01.2011 r., 1.02.2012, 12.02.2013., 25.02.2014 r.
- decyzja o dodatku pielęgnacyjnym z dnia 20.01.2012 r.

W dniu 28 maja 2014 r. wnioskodawca złożył wniosek o przeliczenie emerytury według nowych zasad tj. z kapitału początkowego i zgromadzonych składek na koncie emerytalnym po osiągnięciu wieku emerytalnego. Rozpoznając ten wniosek organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 9 czerwca 2014 r. znak (...).

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- wniosek o przeliczenie wysokości emerytury z dnia 28.05.2014 r.
- decyzja odmowna z dnia 9.06.2014 r.

Dodatkowo Sąd ustalił, że wysokość emerytury wnioskodawcy, w przypadku jej przeliczenia według nowych zasad wynikających z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS tj. na podstawie m.in. kwoty składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji i kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosłaby 2.148,96 zł na dzień 1 maja 2014 r. (miesiąc złożenia wniosku). Natomiast wysokość emerytury wyliczona na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS na dzień 1 maja 2014 r. po waloryzacji wynosi - 1.578,46 zł.

Ponadto wnioskodawca nadal pracuje jako instruktor terapii zajęciowej w wymiarze 3/4 etatu.

Dowód: 1. Symulacja wyliczenia emerytury z dnia 15 października 2014 r. k. 23.

2. Zaświadczenie z dnia 10.07.2014 r. k. 4

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy A. K. jest zasadne.

Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 tej ustawy.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadza się wyłącznie do wykładni przepisu art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wobec uchwały Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie II UZP 4/13 oraz wyroku z dnia 19 marca

2014 r. I UK 345/13 (Lex nr 1455228) - bezsporne jest, że dla niektórych osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. istnieje możliwość obliczenia emerytury według kapitałowych zasad określonych w art. 25 i 26 ustawy emerytalnej. Sąd Najwyższy przyjął, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. (Stanowisko wyrażone w przywołanej uchwale podzielone zostało w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 2013 r., II UK 424/12, z dnia 7 listopada 2013 r., II UK 143/12 oraz z dnia 9 września 2013 r., II UK 23/13 (LEX nr 1375193).

Data 31 grudnia 2008 r. nie jest obojętna w kontekście obowiązujących regulacji emerytalnych, skoro nowy sposób wyliczania emerytury został wprowadzony od 1 stycznia 2009 r. Ustawodawca wprowadził bowiem co do zasady, emerytury obliczane

w wysokości „kapitałowej” dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (art. 24-26 ustawy), ponieważ istotny składnik niezbędny do obliczenia ich wysokości, jakim jest kapitał początkowy, ustalano obligatoryjnie jedynie dla wymienionej kategorii ubezpieczonych (urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. - art. 173 ust. 1 ustawy). Ponadto z art. 183 ustawy emerytalnej w stosunku do ubezpieczonych urodzonych później (po 31 grudnia 1948 r.) wynika „stopniowalność” obliczania wysokości należnych im emerytur ustalanych w ściśle ustawowo wskazanych proporcjach, wymagających ich obliczenia zarówno według dotychczasowych zasad na podstawie art. 53, jak i według „nowych” zasad wyliczanych metodą „kapitałową” (art. 26), jeżeli ubezpieczeni urodzeni po 31 grudnia 1948 r. osiągnęli lub osiągną wiek uprawniający do emerytury w ciągu (okresie) lat kalendarzowych 2009-2013.

Istotne w sprawie jest też to, że stosownie do art. 194d ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jeżeli z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury wystąpi emeryt, któremu to świadczenie obliczono zgodnie z art. 53, wysokość emerytury oblicza się na nowo zgodnie z tym przepisem, tj. według dotychczasowych zasad.

Przepis art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jako regulacja szczególna wymaga wykładni ścisłej, uzależnionej wyraźnie od wystąpienia przez ubezpieczonego z wnioskiem

o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., który - co do zasady - nie może być rozumiany jako wniosek zmierzający do innego celu niż przyznanie po raz pierwszy emerytury na podstawie art. 27 ustawy. W szczególności

wniosek o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy nie może być rozumiany jako wniosek o przeliczenie, ponowne przyznanie tego samego świadczenia lub wniosek o ponowne obliczenie wysokości przyznanej emerytury na podstawie tego przepisu (art. 27 ustawy) według nowych zasad, jeżeli wcześniej wysokość emerytury (przyznanej na wniosek złożony przed 31 grudnia 2008 r.) została obliczona według dotychczasowych zasad na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013 r. II UK 143/13).

Wnioskodawca A. K. w ocenie tut. Sądu spełniła wszystkie warunki określone w powołanym przepisie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Bezsporne jest, że urodził się przed dniem 1 stycznia 1949 r. Osiągnął też powszechny wiek emerytalny - 65 lat (18 listopada 2010 r.), legitymuje się ponad 25 letnim stażem ubezpieczeniowym oraz kontynuował ubezpieczenie społeczne po przyznaniu emerytury oraz po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Ponadto pierwszy wniosek o emeryturę złożył w dniu 19 marca 2009 r. i od tego czasu ma przyznane i pobiera to świadczenie.

Równocześnie z kręgu osób uprawnionych do przeliczenia emerytury nie można wykluczyć osoby, która wcześniej złożyła już wniosek o emeryturę wcześniej lub w obniżonym wieku, nie wynika to z przepisu art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 r. I UK 345/13, Sądu Apelacyjnego w R. z dnia 14 listopada 2012 r. III AUa 790/12, Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 stycznia 2014 r. III AUa 691/13).

Natomiast niejako dodatkowym warunkiem uzasadniającym skorzystanie z tej wyjątkowej regulacji jest wykazanie, że emerytura obliczona według nowych zasad (art. 26

w związku z art. 55) jest wyższa od tej obliczonej dotychczas (art. 27 w związku z art. 53).

W nin. sprawie również ta przesłanka została spełniona. Zgodnie z wyliczeniem organu rentowego wysokość emerytury na dzień 1 maja 2014 r. obliczona według powołanego art. 26 - wynosi 2.148,96 zł, natomiast dotychczas należna wnioskodawcy emerytura to kwota 1.578,46 zł.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z tych wszystkich względów, na podstawie powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ustalając, że wnioskodawca ma prawo do emerytury wyższej, poczynawszy od dnia 1 maja 2014 r. tj. daty złożenia wniosku, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji,

z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji możliwe było w toku postępowania przed organem rentowym. Spór w zakresie interpretacji przepisów nie zwalnia organu rentowego z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.